לי אמרת בשלמא סיזונא תנן · וסתם לן תנא כאנשי יהודה : שפיר · איכא לאוקמי להא דשמואל בשאינה ניזונת : אלא לי אמרת ניזונא תנן · וסתם לן כאנשי גליל ואיכא אלמנה שאינה ניזונת אמאי מציאתה לעצמה : ניפוו · יורשים כבעל : תיפוי לפו איכא · דעל כרחם זניס אותה , אבל מעשה ידיה שתקנו תורה אור לבעלה תחת מזונות הוי ליורשים :

תא שמע *אמר רבי זירא *אמר שמואל "מציאת אלמנה לעצמה" אי אמרת בשלמא הניזונת תנן שפיר אלא אי אמרת ניזונת תנן ניתהו כבעל מה בעל מציאת אשה לבעלה הכא נמי מציאת אשה ליורשים, לעולם אימא לך ניזונת תנן, מעמא מאי אמור רבנן מציאת אשה לבעלה דלא תיהוי לה איבה, הני תיהוי להו איבה/אמר רבי יוסי בר חנינא כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה אלמנה עושה ליורשים חוץ ממזונות הבוס והצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו. אמר רבי יהושע בן לוי כל מלאכות שהעבד עושה לרבו תלמיד עושה לרבו חוץ מהתרת (לו) מעל, אמר רבא לא אמרן אלא במקום שאין מכירין אותו אבל במקום שמכירין אותו לית לן בה, אמר רב אשי ובמקום שאין מכירין אותו נמי לא אמרן אלא דלא מנח תפלין אבל מנח תפלין ל"ל בה. אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המונע תלמידו מלישמשו כאילו מונע ממנו חסד שנא' למס מרעהו חסד *רב נחמן בר יצחק אומר אף פורק ממנו יראת שמים שנאמר ויראת שדי יעזוב" אמר רבי אלעזר אלמנה שתפסה מטלטלין במזונותיה מה שתפסה תפסה תניא נמי הכי אלמנה שתפסה מטלטלין במזונותיה מה שתפסה תפסה וכן כי אתא רב דימי אמר "מעשה בבלתו של ר' שבתי שתפסה דסקיא מלאה מעות ולא היה כח ביד חכמים להוציא מידה", אמר רבינא ולא אמרן אלא למזוני אבל לכתובה ממקנין מינה, מתקיף לה מר בר רב אשי מ"ש לכתובה דממקרקעי ולא ממטלטלי מזונות נמי ממקרקעי ולא ממטלטלי אלא למזוני מאי דתפסה תפסה, הכי נמי לכתובה, אמר ליה רב יצחק בר נפתלי לרבינא הכי אמרינן משמיה דרבא אמר ר' יוחנן משמיה דרבי יוסי בן זימרא: "אלמנה ששהתה שתים ושלש שנים ולא תבעה מזונות איבדה מזונות" *השתא שתים איבדה, שלש מיבעיא? לא קשיא כאן בעניה כאן בעשירה אי נמי כאן בפרוצה כאן בצנועה. אמר רבא מלא אמרן אלא למפרע אבל להבא יש לה/בעי ר' יוחנן יתומים אומרים "נתננו" היא אומרת "לא נטלתי" על מי להביא ראיה: נכסי

[ע"ל דאמר] וכ"ל ולא"ם ל"ג לא"ל זירא

[עי' תוס' יומא כג: ד"ה שתים ותוס' שבת כ: ד"ה השתא]

[ד"ה והוא וכו']

ויל"ל מקום דמזוני לא טרפה ממשעבדי אבל כתובה טרפה ממשעבדי וא"ת אלא מעתה תוציל תפיסת הלוקח שלא באחריות ומכלאת שדה שאינה שלו לאחר מיתת המוכר והלוקח נמי באחריות ובא בעל חוב וטרפה עם הבכח קשה שיוציל בו תפיסה בשלמא ממלוה ע"פ לא קשיא דאע"ג דלא טריף ממשעבדי לא מהני תפיסה מקום דיטול לתבוע הלוואתו מחייב אבל מלוקח קשה דלא טריף ממשעבדי גם לא היה יכול לתבוע מחייב וגרלה לי דדוקא מזוני דלא גביא ממשעבדי והוי נמי תמאי ב"ד אלמוה רבנן עפי דלא ליטעון בה תפיסה והוה רבי וא"ת כמאן לי כרבי בלא תפיסה נמי דהא אמר בפרק נערה (לעיל נא:) אחד נכסים שיש להן אחריות ואחד נכסים שאין להן אחריות מוציאין למזון האשה והבנות ואי כר' שמעון בן אלעזר כי תפסה מאי הוי הא אמר נכסים שאין להם אחריות מוציאין לבנים מן הבנות ואומר רבי דלעולם כר"ש בן אלעזר ודווקא לבנים מן הבנות מוציאין אבל מן האשה לא והא דקא מותיב מר בר רב אשי מאי שנא לכתובה כו' ובעי למימר מאי דתפסה תפסה לאו משום דהכי סבירא ליה דהא אדרבי עקיבא לא פליג דאמר אין תפיסה מועלת לאחר מיתה אלא הכי קאמר מאי דתפסה תפסה כלומר בריתא דקתני דמוציא תפיסה למזונות לאחר מיתה על כרחך כר' טרפון דמאי דתפסה תפסה ואם כן לרבי טרפון בכתובה נמי מאי דתפסה תפסה ור"ח והלכות גדולות פירשו דהכא מיירי בתפיסה מחייב ודווקא למזוני מהניא אבל לכתובה לא משום דלא נתנה כתובה לגבות מחייב ופסק בהלכות גדולות כרבינא וקשה שהרי פסק בתשובת הגאונים בכולי הש"ס הלכתא כמר בר רב אשי בר ממיפך שבועה ואודיתא וגם הערוך ור"ח פסקו כמר בר רב אשי בר ממיפך שבועה וחיורי וכתב וסימנך כלו הפך לבן מהור הוא אף על פי שכתב הריב"ן שרלה בתשובת הגאונים ניח הלכתא כמר בר רב אשי אלא במיפך שבועה ואודיתא דומה הוא שה"ג עלמון תופסות אותם שפסקו ניח הלכתא כמר בר רב אשי במיפך שבועה ואודיתא וא"ל דמר בר רב אשי דקאמר הכא איט אלא אתקפתא בעלמא ואלו דס"ל הכי ור"ח פסק כמר בר רב אשי והרבה הארכתי בו לעיל בריש הכותב (דף פד: וסס*) מ"ר :

יתומים אמרו נתננו · אומר רבי דמיירי במזונות שעברו דמוכח מילתא עפי משום דשתקה עד השתא דיתמי קושטא קאמרי אבל במזונות דלהבא ודאי על היתומין להביא ראיה דהא רבי יוחנן הוא דאמר בפ"ק דב"מ (דף יז: וסס) המונע אחר מעשה ב"ד לא אמר כלום ואפילו למאן דלית ליה דר' יוחנן הכא מודה דלא מהימני לומר פרעתי דאי מהימני מה הועילו חכמים בתקנתם שתקנו לה מזונות כל שעה יאמרו פרעתי מידי דהוה אכתובה במקום שאין כותבין דכ"ע מודו דלא מלי אמר פרעתי מהאי טעמא דפריסת · מ"ר : נכסי

מה דתפס תפס אפי' ל"ל ה"ל כר"ע מהבירו ולעיל בהכותב איפלינו בהאי מילתא ר"ם ור"ע בתפיסה דלא"ם דלר"ם מהני ולר"ע לא מהני אלא כ"ז שלא נכנסו לרשות היורשין אבל משנכנסו לרשות היורשין הו לא מהני וקי"ל בכולה תלמודא הל' כמר בר"א וקי"ל הל' כר"ע מהבירו א"ו בתפיסה דמחיים איירינן וכבא דאמר לכתובתה לא מהני הוה סבר דר"ע אמר בין לאחר מיתה בין מחיים וההיא דאשכחינן לקמן בהה"א איתתא דתפסה כסא דכספא לכתובתה וכו' דהדר בי' לבתר דשמעה מר"נ כראמרי' לעיל בפ' הכותב א"ל קאקי חוורי דמשלחי גליטא דאינשי הכי אר"נ והוא שתפס מחיים. והשתא דתקינו דממטלטלי דיתמי משתעבדי לכתובה בין תפסה בין לא תפסה גובה בין לכתובה בין למזונות : אר"י משום ריב"ן אלמנה ששהתה ב' וג' שנים ולא תבעה מזונותיה אבדה מזונותיה פי' דאמרינן מחלתן ואם עכשיו תובעת מתרמת היא וכיון שכבר מחלתן א"ל להתחרט ומתנה ב' אבדה ג' מיבעי' ל"ק כאן בעני' כאן בעשירה כאן בפרוצה א"ר ל"א אלא לפרע אבל להבא ל"ל פי' השנים שעברו מחלה ולא מסאן ואילך ועכשיו שתובעת ל"ל מסאן ואילך : בעי ר"י יתומים אומרים

ה א מיי' פי"ח מהל' אישות הל' ח סמג עשין מח ולאוין קמ"ט טור"ע אה"ע ס"י לה סעיף ד : ו ב מיי' שם הל' ז טור"ע שם סעי' ג :

[עי' תוס' ניסין לט: ד"ה הא מני ותוס' מולין לו: ד"ה מכלל]

ז ג ד ה מיי' פי"ח מהל' ח"ת הל' ח טור"ע אה"ע סי' רמב סעיף יט :

ח ו ז מיי' שם טור"ע שם סעיף כ :

ט ח מיי' פי"ח מהל' אישות הל' י סמג לאוין פא טור"ע אה"ע סימן לג סעיף כ וכג :

י ט מיי' שם הל' יא:

יא י כ מיי' פי"ח שם הל' כו טור"ע שם סעיף יד :

יב ל טור אה"ע שם :

יג מ מיי' שם סמג שם טור"ע שם :

מתנה

"כל מלאכות" ואשה לבעלה ב) תלמיד לרבו

תת נושא
כל המונע תלמידו מלשמשו

תוספות רי"ד

היתומים הלכך אותן היורשין שיורשין כתובתה חייבים בקבורתה: א"ר יוחא אמר שמואל מציאת אלמנה לעצמה פי' אע"פ שהיתומים זנין אותה דסמא מאי אמרי רבנן מציאת האשה לבעלה משום איבה פי' ולא משום מזונות שתקנו מזונותיה תחת מע"י הכא מהו לה ב) איבה פי' מה חושש האלמנה דסמתם בע"כ יוונו אותה בתנאי ב"ד: אריב"ח כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה אלמנה עושה ליורשי' חוץ ממזונות הבוס והצעת המטה והרחצת פי"ו פי' שדברים אלו מביאים לידי חיבה והרגל דבר ומכאן מוכח שהאלמנה חייבת להניק את בנה כמו שעושה בחיי בעלה: אריב"ל כל מלאכות שהעבד עושה לרבו תלמיד עושה לרבו חוץ מהתרת לו מנעל והנעלת לו מנעל פי' שהרואה אומר עבד כנעני הוא: א"ר ל"א אלא במקום שאין מכירין אותו אבל במקום שמכירין אותו נ"מ-דל מי תגרי ב) בחזקת מי יתומים-אי-ב) בחזקת האומנה

נושא
אלמנה שתפסה מזונותיה אבדה (ע"ז אותה שנים ולא תגרה)

נושא (דף 23:)
שאלת ל' יוחנן נכסי הבעל בחזקת מי: ג) בחזקת יתומים-אי-ב) בחזקת האומנה נ"מ-דל מי הבא אם יש ויכוח בינם לבין הם טוענים נתננו לך דמי מזונות על שנה הבאה ויש לטוען לא נטלתי

מזונות אבדה

תוספות

מזונות אבדה · פי' הריב"ן דמיירי בתפסה לאחר מיתת הבעל וא"ת מאי שנא דלמזוני מהניא תפיסה טפי מכתובה

[עי' תוס' יומא כג: ד"ה שתים ותוס' שבת כ: ד"ה השתא]